

TOLERANTIE

1. OP DE SNIJDENDE DIAMETER VAN STANDAARD RUIMERS

De diameter (d_1) wordt gemeten over het cilindrische deel vlak achter de aansnijding. De tolerantie is in overeenstemming met DIN 1420 en is bedoeld voor het produceren van gaten met een tolerantie van H7.

RUIMER TOLERANTIE			
Diameter (mm)		Tolerantie (mm)	
Van	t/m	Hoog +	Laag +
	3	0.008	0.004
3	6	0.010	0.005
6	10	0.012	0.006
10	18	0.015	0.008

RUIMER TOLERANTIE			
Diameter (mm)		Tolerantie (mm)	
Van	t/m	Hoog +	Laag +
18	30	0.017	0.009
30	50	0.021	0.012
50	80	0.025	0.014

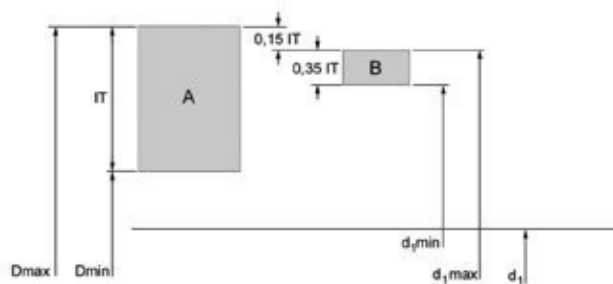
2. BIJ EEN H7 GAT

De meest voorkomende tolerantie voor een rond gat is H7 (zie tabel hieronder) Voor elke andere tolerantie kan de tabel en het model onder punt 3 gebruikt worden om de ruimer tolerantie en diameter te berekenen.

RUIMER TOLERANTIE			
Diameter (mm)		Tolerantie (mm)	
Van	t/m	Hoog +	Laag +
	3	0.010	0
3	6	0.012	0
6	10	0.015	0
10	18	0.018	0

RUIMER TOLERANTIE			
Diameter (mm)		Tolerantie (mm)	
Van	t/m	Hoog +	Laag +
18	30	0.021	0
30	50	0.025	0
50	80	0.030	0

3. Wanneer men de afmetingen van een speciale ruimer wil bepalen, die in een bepaalde tolerantie moet snijden, b.v. D8, kan men de beproefde tabel hieronder gebruiken.

A = Gat tolerantie
 B = Ruimer tolerantie
 IT = Tolerantie bereik
 D_{max} = Max. diameter van het gat
 D_{min} = Min. diameter van het gat
 d_1 = Nominale diameter
 $d_{1,max}$ = Max. diameter van de ruimer
 $d_{1,min}$ = Min. diameter van de ruimer

Tolerantie bereik	Diameter tolerantie bereik								
	van 1 t/m 3	van 3 t/m 6	van 6 t/m 10	van 10 t/m 18	van 18 t/m 30	van 30 t/m 50	van 50 t/m 80	van 80 t/m 120	
IT5	4	5	6	8	9	11	13	15	
IT6	6	8	9	11	13	16	19	22	
IT7	10	12	15	18	21	25	30	35	
IT8	14	18	22	27	33	39	46	54	
IT9	25	30	36	43	52	62	74	87	
IT10	40	48	58	70	84	100	120	140	
IT11	60	75	90	110	130	160	190	220	
IT12	100	120	150	180	210	250	300	350	

Voorbeeld van een 10 mm gat met een D8 tolerantie,
 Maximum diameter van het gat = 10,062, Minimum diameter van het gat = 10,040, Gat tolerantie (IT8) = 0,022

Maximale tolerantie: $0,15 \times \text{gat tolerantie (IT8)} = 0,0033$, afgerond op 0,004
 Minimale tolerantie: $0,35 \times \text{gat tolerantie (IT8)} = 0,0077$, afgerond op 0,008

Maximale tolerantie voor de ruimer = $10,062 - 0,004 = 10,058$
 Minimale tolerantie voor de ruimer = $10,058 - 0,008 = 10,050$

PROBLEMEN / OORZAKEN / OPLOSSINGEN BIJ HET RUIMEN

PROBLEEM	OORZAAK	OPLOSSING
Gebroken of gedraaide lip	Onjuiste passing tussen schacht en opname	Zorg ervoor dat de schacht en de opname schoon en vrij van beschadigingen zijn.
Snelle slijtage	Te weinig verspaand volume	Verhoog het verspaand volume. Zie pag. 78-79.
Overmaats gat	Extreem hoogte verschil in snijkant diameter	Herslijp naar de juiste specificatie.
	Foutieve positie van de machinespindel	Repareer en herpositioneer de machine spindel.
	Beschadigingen aan de gereedschap-houder	Vervang de gereedschap-houder.
	Schacht van het gereedschap is beschadigd	Vervang het gereedschap of slijp de schacht.
	Onrondheid van het gereedschap	Vervang of herslijp het gereedschap.
	Assymetrische topaanschuining	Herslijpen naar de correcte specificatie.
	Te hoge voeding in verhouding tot de snijsnelheid.	Pas de snijwaarden aan volgens de snijgegevens in de Katalogus of de Product Selector.
Ondermaats gat	Onvoldoende hoeveelheid verspaand volume	Verhoog het verspaand volume. Zie pagina 78-79.
	Er word teveel hitte ontwikkeld tijdens het ruimen. Het gat krimpt en zet uit.	Vermeerder de koeling.
	De gereedschapdiameter is versleten en ondermaats	Herslijp tot correcte specificatie.
	Te lage voeding of snijsnelheid	Pas de snijwaarden aan volgens de snijgegevens in de Dormer Product Selector.
	Het voorgeboorde gat is te klein	Verminder de hoeveelheid verspaand volume. Zie pagina 78-79
Ovale en conische gaten	Foutieve positie van de machine spindel	Repareer en herpositioneer de machine spindel.
	Het gereedschap en het gat liggen niet in een lijn	Gebruik een opruimboor.
	Asymmetrische topaanschuinhoek	Herslijp naar correcte specificatie.
Slechte oppervlakte-gesteldheid van het gat	Overmatig verspaand volume	Verminder het verspaand volume. Zie pagina 78-79.
	Versleten gereedschap	Herslijp volgens specificatie.
	Te kleine snijkanthoek	Herslijp volgens specificatie.
	Te schrale emulsie of snijolie	Verhoog de concentratie.
	Snijnsnelheid en/of voeding te laag	Pas de waarden aan volgens de gegevens in de Katalogus of de Dormer Product Selector.
	Snijnsnelheid te hoog	Pas de waarden aan volgens de gegevens in de Katalogus of de Dormer Product Selector.
Het gereedschap klemt en breekt af	Versleten gereedschap	Herslijp volgens specificatie.
	De vrijloop van het gereedschap is te klein	Controleer en vervang het gereedschap, of pas het aan.
	De breedte van de fase is te groot	Controleer en vervang het gereedschap, of pas het aan.
	Het materiaal neigt tot klemmen	Gebruik een verstelbare ruimer om de tolerantie te compenseren.
	Het voorgeboorde gat is te klein	Verminder het verspaand volume.
	Harde plekken in het te bewerken materiaal	Gebruik een volhardmetaal ruimer.